

Gelukkig zij die geloofd heeft

Maria ten Hemelopneming

DATUM	16 augustus 2020
VOORGANGERS	Wijbe Fransen o.p.
EERSTE LEZING	Openbaring 12: 1-10
EVANGELIE	Lucas 1: 39 - 56

OVERWEGING

Toen ik 11 jaar geleden uit de Cariben terugkwam, na daar 44 jaar gewoond en gewerkt te hebben, viel het me op dat er weinig over Maria werd gesproken, laat staan dat er over haar gezongen werd. Dan was ik op onze eilanden wel wat anders gewend: een warme verering met processies, zang, bloemen en het veelvuldig bidden van de rozenkrans. Toch is er ook hier wat veranderd. Ik heb 2 bedevaarten naar Lourdes meegemaakt, waarna ook hier de rozenkrans zo nu en dan wordt gebeden, en al enige jaren zijn musici en dichters hier te gast om songs for Mary te componeren. Daarnaast steken velen een kaarsje bij Maria op.

Maria! Als je de 4 evangeliën naast elkaar legt, zie je hoe verschillend de evangelisten over haar spreken! Wanneer we de verhalen rond de geboorte van Jezus even terzijde laten, zien we dat Mc, Mt en Lc Maria niet met name noemen, tenzij in de schampere opmerking van Jezus' dorpsgenoten: "Waar haalt de zoon van Maria die wijsheid vandaan?" De evangelisten willen vooral het bevrijdend optreden van Jezus in het licht stellen; zijn boodschap staat centraal.

Mc., het oudste ev., opent met het openbaar optreden van Jezus. Niets over zijn geboorte. Als enige vertelt hij dat, als de familie van Jezus hoort dat er zoveel volk op Hem afkomt dat hij geen gelegenheid heeft om te eten, zij er op uittrekt om Hem mee te nemen. Ze zeiden dat Hij niet meer bij zijn verstand was. Totaal onbegrip bij de familie!

Marcus, Mat. en Lc vertellen dat zijn moeder en zijn broeders naar Jezus toekomen en Hem via een tussenpersoon laten roepen: "Uw moeder en uw broeders vragen naar U".

Jezus antwoordt dan: "Wie is mijn moeder, wie zijn mijn broeders?" En met een blik op de mensen om Hem heen zegt Hij: "Ziehier mijn moeder en mijn broeders. Want mijn broeder en mijn zuster en mijn moeder zijn zij, die de wil van God volbrengen". Heel de nadruk valt op het luisteren naar Gods woord, op het openstaan voor Gods plan met ons. Verder bij de eerste 3 evangelisten geen woord meer over de moeder.

Zal Maria Jezus' woorden niet met verbazing hebben ontvangen? Misschien is ze wel hoofdschuddend naar huis gegaan: "Wie is Hij toch, deze jongen van mij?"

We zouden verder bij Matteüs en Lucas niets over de moeder van Jezus gelezen hebben, als niet haar naam enkele keren genoemd was rond de geboorte van Jezus. Deze verhalen worden in een volgende fase bij wijze van theologische reflectie door de evangelisten aan hun evangelie toegevoegd. Voor het eerst krijgt nu de moeder een naam: Maria. Het is overigens opvallend dat bij Matteüs Jozef een centrale rol speelt. Hem wordt Gods bedoeling in dromen geopenbaard, zoals aan zijn naamgenoot in het eerste Testament.

Met name Lucas zal in zijn 2 eerste hoofdstukken Maria schilderen als de eerste leerling, de eerste gelovige van Jezus. Hij wijst ons er op dat haar leven vol vragen is. Dat begint al bij de aankondiging van de geboorte van Jezus aan Maria: “Ze schrikt!” - en: “Hoe kan ik moeder worden?” Wilde ze maagd blijven, ondanks haar contact met Jozef? De engel: “Ook uw bejaarde bloedverwante Elisabet gaat moeder worden”. Maria: “Zie de dienstmaagd van de Heer”. Lc schildert haar overgave aan Gods plan, ook al duizelt het haar. Wanneer de dagen van haar bevalling naderen, onderneemt Maria de moeizame tocht naar Betlehem en baart buiten het stadje het kind dat de Herder (Pastor) van alle mensen zal zijn, ook zoon van David genoemd. Evenals de anderen is zij verwonderd over de woorden van de herders. Zij bewaart alle woorden in haar hart en overweegt ze bij zichzelf – vertelt Lc 2 x.

Vragen, verwondering, smart: in de tempel over de woorden van Simeon: “Dit kind is bestemd tot val of opstanding van velen in Israel, tot een teken van tegenspraak. En uw eigen ziel zal door een zwaard doorboord worden”. Vragen ook, wanneer de 12-jarige jongen tot zijn zoekende ouders zegt: “Wisten jullie dan niet dat ik in het huis van mijn Vader moest zijn?”

Maria kent ook momenten van vreugde. Lc schildert in het Magnificat haar blijdschap om Gods barmhartig omzien naar haar en haar volk: “Mijn hart prijst hoog de Heer”. Het lied is getoonzet op dat van Hanna aan het begin van het eerste boek Samuel. Het vat Gods handelen met Israel en de gelovige reactie van Israel samen. Israel in de persoon van Maria! Ondanks de pijn van het niet begrijpen zijn er in haar gelovig leven – zoals in dat van ons, medegelovigen – momenten van vreugde, beseffend dat God haar liefheeft en haar zal blijven vergezellen!

Een vrouw uit de menigte zal Jezus toeroepen: “Gelukkig de schoot die U gedragen heeft en de borsten die U hebben gevoed”. Jezus: “Veeleer gelukkig die naar het woord van God luisteren en het onderhouden”. Daarna wordt het stil rond Maria; zij laat Jezus aan het woord. Tot we haar terugzien in de kring van de leerlingen, biddend en wachtend op Gods Geest, Gods Adem, die hen de kracht zal geven om Jezus aan de mensen overal ter wereld te brengen en hun leven te vullen met vertrouwen, hoop en liefde.

Tenslotte vertelt de vierde evangelist Johannes dat de moeder van Jezus bij de bruiloft van Cana aanwezig is. De bruiloft: beeld van het nieuwe Verbond tussen God en de mensen. Jezus is eigenlijk de bruidegom en Maria heet hier “vrouw”. Zij is het gelovige Israel in persoon. Jeruzalem, Israel, worden in de Schrift vaak ‘vrouw’ genoemd. In Cana begint het water van de Thora ter reiniging te veranderen in de wijn van de Messiaanse tijd. Nog is dat uur niet ten volle gekomen, maar de eerste tonen van het bruiloftslied klinken al! Wanneer de vrouw verwachtingsvol tot Jezus zegt: “Ze hebben geen wijn meer”, zegt deze tot haar: “Vrouw, is dat soms uw zaak? Nog is mijn uur niet gekomen”. Waarop de vrouw vrijmoedig tegen de bedienden zegt: “Doet maar wat Hij u zal zeggen”.

Deze vrouw, wier lichaam voor altijd de tekenen en de sporen draagt van haar moederschap, zegt tot ieder van ons: "Doet maar wat Hij zeggen zal". Vanuit haar geloof en open hart voor Gods mysterie wijst zij ons op Jezus.

Wanneer zijn uur gekomen is, het uur van zijn sterven en verheerlijking, zegt Jezus tot zijn moeder: "Vrouw, ziedaar uw zoon", en tot de leerling die hij liefheeft: "Ziedaar uw moeder". Vrouw! - deze naam is in sommige vertalingen weggepoetst. Is hier enkel sprake van mantelzorg voor een moeder? Betekent het ook niet dat zij de moeder van alle gelovigen wordt: door haar leerling-zijn en door haar betrokkenheid bij het heilsplan van haar Zoon? "Doet maar wat Hij u zal zeggen", blijft ze ons zeggen.

Het visioen uit het boek Openbaring vandaag spreekt ook over de vrouw. Deze vrouw is het gelovige Israel die Jezus, de Messias, baart. "Zij is ook de moeder van de volgelingen van Jezus", zegt de tekst verderop. De strijd van de vrouw tegen de draak, de satan - die het centrale thema van dit boek vormt - herinnert ons aan Eva, de moeder van alle levenden, wier zaad de slang zou overwinnen. De vrouw, personificatie van de gemeenschap van gelovigen, vlucht naar de woestijn. Velen zien in haar Maria.

Maria – zij is maagd, moeder, vrouw, de eerste leerling van Jezus – deelt dankzij haar gelovig moeder-zijn in de glorie van haar Zoon. Uit haar heeft Hij een lichaam aangenomen. Velen geloven dat zij ons is voorgegaan: in geloof en in de glorie van haar Zoon. Met haar moederlijke warmte spreekt zij voor ons ten beste en wijst zij ons op haar lief Kind. De vele verschijningen overal op de wereld spreken daarvan! Maria: gelukkig/zalig zij die geloofd heeft!